

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Sžsk/14/2017
Identifikačné číslo spisu: 5016200107
Dátum vydania rozhodnutia: 26.06.2018
Meno a priezvisko: JUDr., Ing. Miroslav Gavalec
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5016200107.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci žalobkyne/sťažovateľky: T. L. Q.Á., bytom G. XX/XXX, Ž., proti žalovanému: Sociálna poisťovňa - ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta 8- 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, v konaní o kasačnej sťažnosti žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 13. septembra 2016 č. k. 20S/17/2016-80 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Žiline zo dňa 21. marca 2017 č. k. 20S/17/2016-116, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.

Účastníkom sa právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

I.

Konanie na správnych orgánoch

1. Rozhodnutím č. 57811-2/2015-BA z 30.11.2015 (ďalej tiež „napadnuté rozhodnutie“) žalovaný ako odvolací správny orgán podľa § 179 ods. 1 písm. b) a § 210 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietol odvolanie sťažovateľky a potvrdil odvolaním napadnuté rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Žilina, č. 30197-8/2015-ZA z 25.05.2015 (ďalej tiež „prvostupňové rozhodnutie“), ktorým správny orgán prvého stupňa podľa § 178 ods. 1 písm. a) prvý bod zákona o sociálnom poistení rozhodol, že sťažovateľke ako samostatne zárobkovo činnej osobe zaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie (ďalej len „povinné poistenie“) dňa 31.12.2010.

2. V administratívnom odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu sťažovateľka uviedla, že ho považuje za vydané v rozpore so zákonom o sociálnom poistení a zákonom č. 586/2003 Z.z. o advokácii (ďalej len „zákon o advokácii“). Výrok prvostupňového rozhodnutia je podľa nej v rozpore so skutočným stavom a právnou úpravou, pretože jej zaniklo povinné poistenie dňa 31.10.2007, najneskôr však

14.11.2007. Argumentovala, že dňa 01.11.2007 prestala vykonávať slobodné povolanie, pretože založila ako jediný spoločník obchodnú spoločnosť a nemala príjem podľa § 14 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnom poistení. Mala za to, že z uvedeného dôvodu nebola oprávnená poskytovať právne služby ako fyzická osoba a preto nebola samostatne zárobkovo činnou osobou (ďalej len „SZČO“) v zmysle § 5 zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31.12.2010. V odvolaní poukázala aj na vybrané súdne rozhodnutia.

3. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia žalovaný uviedol, že sťažovateľka bola SZČO podľa § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení v znení účinnom od 01.08.2006 do 31.12.2010, pričom nerozhodovalo, v akej právnej forme sťažovateľka vykonávala advokáciu. Žalovaný ďalej poukázal na údaje z Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky, podľa ktorých v rokoch 2006-2009 mala sťažovateľka vždy príjmy vyššie ako zákonom o sociálnom poistení ustanovená suma pre vznik povinného poistenia. Žalovaný uviedol, že sťažovateľke zaniklo povinné poistenie dňa 31.12.2010, pretože podľa zákona o sociálnom poistení účinného od 01.01.2011 sa pre právne postavenie osoby ako SZČO vyžadovalo, aby fyzická osoba dovŕšila 18 rokov veku a bola registrovaná podľa osobitného predpisu v súvislosti so zárobkovou činnosťou uvedenou v § 3 ods. 1 písm. b) a ods. 2 a 3 zákona o sociálnom poistení. Sťažovateľka si síce podala odhlášku z povinného poistenia s dátumom 31.10.2007, avšak o tom, že k tomuto dátumu sťažovateľke povinné poistenie nezaniklo, bolo právoplatne rozhodnuté rozhodnutím žalovaného zo dňa 03.12.2009. Toto rozhodnutie bolo podrobené aj súdnemu prieskumu, ale žaloba sťažovateľky bola právoplatne zamietnutá rozsudkom Krajského súdu v Žiline z 25.05.2010 č. k. 20Sn/1/2010-41, ktorý bol potvrdený rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) z 01.07.2011 č. k. 7Sžo/27/2010.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

A)

4. Proti napadnutému rozhodnutiu žalovaného podala sťažovateľka žalobu na Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“). Argumentovala tým, že predložila dôkazy, že prestala vykonávať činnosť advokáta ako SZČO od 01.11.2007, nemá žiadny príjem, pretože nemá nárok na odmenu. Mala za to, že žalovaným zisťovaný príjem treba rozdeliť na príjem fyzickej osoby do 31.10.2007 a príjem právnickej osoby od 01.11.2007. Namietala právne posúdenie veci a porušenie procesných predpisov v tom smere, že žalovaný nedostatočne zistil skutočný stav, keď neskúmal, kto je nositeľom oprávnenia na výkon advokácie. Ďalej namietala, že z predchádzajúceho rozhodnutia žalovaného a nadväzujúcich rozsudkov nemožno vychádzať kvôli odlišnosti výrokov rozhodnutí o zániku resp. nezaníku povinného poistenia. Napokon poukázala na stanovisko Slovenskej advokátskej komory a judikatúru Najvyššieho súdu a Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd“), ktorá podľa nej podporuje jej právny názor.

5. Žalovaný vo svojom vyjadrení k žalobe uviedol, že na základe príjmu z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti sťažovateľky za rok 2009 (20.507,85 €) jej vzniklo povinné poistenie od 01.07.2010 do 30.07.2011. Od 01.01.2011 sa zmenila právna úprava, podľa ktorej je pre status SZČO rozhodujúca registrácia podľa osobitného predpisu (na daňové účely). Keďže od 01.01.2011 túto podmienku sťažovateľka nespĺňala, zaniklo jej povinné poistenie. Ďalej argumentoval, že zmena formy výkonu advokácie nemala do 31.12.2010 vplyv na postavenie advokáta ako SZČO. Poukázal na svoje predchádzajúce právoplatné rozhodnutie o tom, že sťažovateľke nezaniklo povinné poistenie, a následné súdne konania, ktoré nevedli k zrušeniu tohto rozhodnutia. Tiež svoju argumentáciu podložil ďalšou judikatúrou.

6. Na pojednávaní pred krajským súdom dňa 13.09.2016 sťažovateľka svoju argumentáciu doplnila o ďalší rozsudok Najvyššieho súdu, tvrdiac, že výklad zákona o sociálnom poistení je v jej prípade diskriminačný a poukázala na to, že jej bola žalovaným uložená aj pokuta kvôli oneskorenej úhrade poistného.

7. Krajský súd rozsudkom, proti ktorému smeruje kasačná sťažnosť, zamietol žalobu v zmysle § 190 a §

199 ods. 3 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) ako nedôvodnú, pričom poukázal na to, že otázka zániku povinného poistenia sťažovateľky k 31.10.2007 bola už právoplatne vyriešená, a otázka zániku povinného poistenia k 31.12.2010 v konaní sporná nebola. Ďalej krajský súd uviedol, že vychádzal z právnej argumentácie žalovaného, pričom poukázal aj na súvisiacu judikatúru. Tiež vyhodnotil ako nedôvodnú námietku proti forme vykonanej opravy rozhodnutia žalovaného, ako aj námietku diskriminácie.

8. Dňa 21.03.2017 vydal krajský súd opravné uznesenie, ktorým opravil písomné vyhotovenie rovnopisu rozsudku tak, že sa uvádzajú podpisy všetkých členov konajúceho senátu.

III.

Odvolať sa sťažovateľky / stanovisko žalovaného

A)

9. Sťažovateľka podala v zákonom stanovenej lehote kasačnú sťažnosť, ktorou napadla rozsudok krajského súdu na základe týchto sťažnostných dôvodov:

- krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ S.s.p.);
- krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.);
- podanie bolo nezákonne odmietnuté (§ 440 ods. 1 písm. j/ S.s.p.).

10. Kasačný súd v stručnosti rekapituluje sťažnostné body:

- rozsudok je vecne a právne nesprávny, nevychádza zo zisteného skutkového stavu, nemá oporu v platnej právnej úprave, krajský súd náležite nevyhodnotil dôkazy;
- krajský súd sťažovateľke nedoručil vyjadrenie žalovaného z 02.05.2016, ktoré si prezvala až osobne pri nahliadaní do spisu dňa 27.05.2016;
- sťažovateľka nedosahovala príjem, ktorý by bol vyšší ako 12-násobok ustanoveného vymeriavacieho základu podľa § 138 ods. 10 zákona o sociálnom poistení, preto je malo povinné poistenie zaniknúť najneskôr od 01.07.2008;
- sťažovateľka sa nestotožňuje s právnym názorom krajského súdu, že advokát zapísaný v zozname advokátov je SZČO aj vtedy, keď nemá príjem podľa § 14 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnom poistení v znení do 31.12.2010;
- došlo k porušeniu § 195 ods. 1-3, § 196 ods. 1 a 7 zákona o sociálnom poistení;
- nositeľom oprávnenia na výkon advokácie bola iba spoločnosť s ručením obmedzeným, nie sťažovateľka ako fyzická osoba;
- nie je možné vychádzať zo záverov rozsudkov o prieskume skoršieho rozhodnutia o nezániku povinného poistenia k 31.10.2007, lebo jeho výrok bol iný ako výrok rozhodnutia o zániku povinného poistenia k 31.12.2010, krajský súd neodôvodnil, prečo malo dôjsť k zániku poistenia práve k 31.12.2010 a nie najneskôr od 15.11.2007;
- rozsudok neodôvodňuje, prečo nemohlo ísť o diskrimináciu oproti tým konateľom s.r.o., ktorí neboli advokátmi, čo opäť sťažovateľka namietla;
- sťažovateľka poukázala na niektoré súdne rozhodnutia v prospech svojej argumentácie;
- odôvodnenie súdneho rozhodnutia nedalo jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany;
- krajský súd nepostupoval podľa zásady voľného hodnotenia dôkazov a individuality rozhodovania v každej konkrétnej veci.

11. Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhla, aby Najvyšší súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zruší napadnuté rozhodnutie i prvostupňové rozhodnutie.

B)

12. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že sťažovateľka neuviedla také námietky ani právne relevantné dôvody, ktoré by odôvodňovali zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia. Pri

posudzovaní vzniku povinného poistenia vychádzala z údajov o príjme, ktoré poskytlo Daňové riaditeľstvo Slovenskej republiky, pričom zo súboru za roky 2006-2009 vyplýva, že sťažovateľka dosahovala také príjmy z podnikania (bez príjmu z prenájmu nehnuteľností), na základe ktorých bola považovaná za povinne poistenú SZČO. Žalovaný uviedol, že sťažovateľka bola podľa § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení do 31.12.2010 považovaná za SZČO, pričom toto jej postavenie sa zmenilo po zmene zákona od 01.01.2011. Právne postavenie sťažovateľky ako SZČO bolo predmetom predchádzajúceho súdneho prieskumu. Preskúvaným rozsudkom rozhodol krajský súd v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou kasačného súdu.

13. Žalovaný navrhol kasačnú sťažnosť zamietnuť ako nedôvodnú.

C)

14. Sťažovateľka reagovala na vyjadrenie žalovaného svojím stanoviskom, v ktorom poukázala na to, že žalovaným spomenuté rozhodnutie Ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 335/2013 sa vzťahovalo na rozhodnutie s výrokom, že sťažovateľovi nezaniklo povinné poistenie k 30.06.2008, výrok napadnutého rozhodnutia vo veci sťažovateľky je však iný, teda že jej povinné poistenie zaniklo dňa 31.12.2010. Ďalej uviedla, že kasačný súd nie je viazaný uvedeným nálezom a tento prostriedok zjednocovania judikatúry je v právnom štáte nežiaduci.

IV.

Právne názory kasačného súdu

15. Senát Najvyššieho súdu konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podala sťažovateľka včas (§ 443 ods. 1 S.s.p.), s prihliadnutím na neviazanosť sťažnostným návrhom (§ 453 ods. 3 S.s.p.), kasačný súd preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyselne (§ 463 v spojení s § 139 ods. 4 S.s.p.) si osvojil záver, že kasačnú sťažnosť je v zmysle § 461 S.s.p. potrebné zamietnuť, nakoľko po jej preskúmaní kasačný súd na základe nižšie uvedených právnych názorov dospel k záveru, že je nedôvodná.

16. Takto kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol súbežne zverejnený tak na úradnej tabuli súdu ako aj na internetovej stránke Najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 26.06.2018 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

17. Na prvom mieste kasačný súd zdôrazňuje, že zákonodarca výkon správneho súdnictva (najmä čl. 46 a čl. 142 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) založil iba na návrhovej slobode účastníka (v preskúmvanej veci sťažovateľky), t.j. na zodpovednosti za obranu svojich práv (vigilantibus leges sunt scriptae) v medziach čl. 13 Dohovoru o ochrane základných práv a ľudských slobôd, vybrať si podľa Správneho súdneho poriadku z prostriedkov ochrany ten najvhodnejší proti preskúmvanému rozhodnutiu či postupu správneho orgánu a následne proti napadnutému rozsudku. Preto kasačný súd nie je oprávnený do tejto procesnej slobody účastníka vstupovať.

18. Sťažovateľka namieta, že jej podanie bolo krajským súdom nezákonne odmietnuté (§ 440 ods. 1 písm. j/ S.s.p.), avšak tento sťažnostný bod je podľa kasačného súdu celkom nedôvodný. Predovšetkým o žalobe krajský súd rozhodol rozsudkom, ktorým ju zamietol, nedošlo teda k odmietnutiu podania. Tento dôvod kasačnej sťažnosti sťažovateľka nepodložila ani nijakou argumentáciou či skutkovým tvrdením a kasačný súd tak ani nemá k čomu zaujať stanovisko. O nezákonne odmietnuté podanie ide napríklad vtedy, keď správny súd odmietne uznesením žalobu s odôvodnením, že bola podaná oneskorene, pričom v skutočnosti bola žaloba preukázateľne podaná v zákonnej lehote; iným príkladom by bolo uznesenie o odmietnutí žaloby pre nedostatok právneho zastúpenia v takej veci, v ktorej žalobca podľa § 49 ods. 2 S.s.p. zastúpený byť nemusí.

19. Sťažovateľka ďalej namieta, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil, keď ju považoval za

SZČO podľa § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31.12.2010. Kasačný súd konštatuje, že relevantná judikatúra prešla svojím vývojom tak na Najvyššom súde, ako aj na Ústavnom súde (ako je zrejmé aj z argumentácie sťažovateľky i žalovaného a z odôvodnenia rozsudku krajského súdu), avšak napokon sa ako prevažujúci presadil právny názor, podľa ktorého v zmysle § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení v znení účinnom do 31.12.2010 sa osoba advokáta považovala za SZČO na základe toho, že bola zapísaná do zoznamu advokátov a nemala prerušený výkon advokácie. Práve senát Najvyššieho súdu 1S (v čiastočne inom zložení) najskôr vo viacerých veciach rozhodol na základe právneho názoru, že advokát, ktorý vykonáva advokáciu výlučne ako spoločník spoločnosti s ručením obmedzeným, nie je na účely zákona o sociálnom poistení považovaný za SZČO. Avšak napokon sa aj tento senát vo svojej rozhodovacej činnosti (pozri sp. zn. 1Sžso/71/2014) priklonil k prevládajúcej judikatúre, ktorej príkladom je aj rozsudok Najvyššieho súdu sp. zn. 7Sžso/27/2010, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 66/2012. K tejto zmene výrazne prispel aj vývoj rozhodovacej činnosti Ústavného súdu, predovšetkým zamietnutie návrhu na zjednotenie odchylných právnych názorov plénom Ústavného súdu uznesením sp. zn. PLz. ÚS 1/2015 z 04.03.2015 a následná rozhodovacia prax Ústavného súdu.

20. Kasačný súd ako dôležitú okolnosť zdôrazňuje, že práve v predchádzajúcej právnej veci sťažovateľky Najvyšší súd rozhodol s neskôr publikovanou právnou vetou (R 66/2012): „Na účely zákona o sociálnom poistení treba advokáta, zapísaného v zozname advokátov, vedenom Slovenskou advokátskou komorou, považovať za povinne nemocensky a povinne dôchodkovo poistenú samostatne zárobkovo činnú osobu, a to bez ohľadu na skutočnosť, či advokátsku činnosť vykonáva ako advokát vo svojom mene alebo ako spoločník, prípadne či konateľ právnickej osoby poskytujúcej služby advokácie.“ Rovnako rozhodoval Najvyšší súd aj v iných veciach s obdobnými skutkovými a právnymi okolnosťami, napr. sp. zn. 9Sžso/215/2015, 9Sžso/23/2013, 7Sžso/32/2013, 9Sžso/1/2015.

21. S ohľadom na princípy právneho štátu, predovšetkým princíp právnej istoty (tu osobitne s ohľadom na predchádzajúce rozhodnutie o právnom statuse sťažovateľky ako SZČO, čo zdôraznil aj krajský súd) a princíp predvídateľnosti aplikácie práva (prejavujúci sa najmä v imperatívnej jednotnej judikatúre najvyšších súdnych autorít), konajúci senát kasačného súdu považoval za potrebné rešpektovať takto ustálenú judikatúru, hoci s vedomím, že existovali a existujú aj protichodné právne názory. Preto kasačný súd dospel k záveru, že nie je možné zrušiť riadne odôvodnený rozsudok krajského súdu, ktorý považoval právne posúdenie žalovaného za súladné so zákonom, pričom v podstatných otázkach sa stotožňuje s jeho argumentáciou.

22. Kasačný súd však považuje za nesprávnu argumentáciu krajského súdu v bode č. 13 odôvodnenia rozsudku, kde krajský súd prakticky stotožnil dosahovanie zisku fyzickou osobou s možnosťou pridelenia si príjmu resp. vyplácaním si odplaty konateľom právnickej osoby. Okrem toho, že tým krajský súd nesprávne otvára cestu pre zmätočné vnímanie vzťahu právnych subjektív fyzickej osoby - advokáta a právnickej osoby, ktorej je spoločníkom, pri tomto výklade by dochádzalo aj k ignorovaniu účtovnej a hospodárskej reality chodu spoločnosti s ručením obmedzeným (ktorá napríklad kvôli investíciám/nákladom môže byť v dlhodobej strate). Navyše táto argumentácia by bola celkom neakceptovateľná v bežnej situácii, keď má obchodná spoločnosť viacerých spoločníkov a teda aj dispozícia so ziskom alebo majetkom spoločnosti nepodlieha výlučne vôli jediného spoločníka.

23. Pokiaľ teda ide o prvú spornú otázku, či je možné na účely § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení (v znení účinnom do 31.12.2010) považovať za SZČO aj osobu zapísanú v zozname advokátov, ktorá vykonáva advokáciu ako spoločník a konateľ spoločnosti s ručením obmedzením, kasačný súd považuje predmetný sťažnostný bod o nesprávnom právnom posúdení tejto otázky za nedôvodný.

24. Ďalej sťažovateľka otvorila otázku skutkovú, resp. otázku procesného postupu žalovaného pri zisťovaní skutkového stavu. Namietala v kasačnej sťažnosti, že od 01.01.2008 nedosahovala príjem, ktorý by bol vyšší ako 12 násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 10 zákona o sociálnom poistení. Preto by podľa nej malo zaniknúť povinné poistenie najneskôr od 01.07.2008. Predtým v žalobe uviedla, že príjem z podnikania zisťovaný žalovaným na daňovom úrade je potrebné rozdeliť na príjem fyzickej osoby do 30.10.2007 a príjem právnickej osoby od 01.11.2007; zisťovaný

príjem z podnikania za roky 2008-2010 je podľa jej názoru výlučne príjmom právnickej osoby - obchodnej spoločnosti.

25. Kasačný súd súhlasí, že v prípade, ak by za určité zdaňovacie obdobie (kalendárny rok) sťažovateľka ako fyzická osoba (SZČO) dosiahla príjem nižší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 10 (v znení do 31.12.2007, neskôr číslovaný ako ods. 9 v znení do 31.12.2010), potom by jej od 01.07. nasledujúceho roka zaniklo povinné poistenie ako SZČO napriek tomu, že podľa vyššie uvedeného by bola za SZČO považovaná. O tejto právnej otázke napokon medzi sťažovateľkou a žalovaným ani nebol spor.

26. Kasačný súd však vyhodnotil sťažovateľkino skutkové tvrdenie ako príliš všeobecné, pretože sťažovateľka neuviedla, v akom rozsahu a v ktorej časti podľa jej názoru zistila žalovaná skutočný stav veci nesprávne. Okrem svojho tvrdenia sťažovateľka nepredložila nijaký dôkaz, ktorý by spochybňoval zistený skutkový stav. Podľa kasačného súdu je namieste predpokladať, že sťažovateľka ako advokátka s dlhoročnou praxou by prípadné skutočné nezrovnalosti v zistenom skutkovom stave presne označila a podložila by toto svoje tvrdenie relevantnými listinami, napríklad svojimi daňovými priznaniami a daňovými priznaniami obchodnej spoločnosti, ktorej je jedinou spoločníčkou a konateľkou. Keďže k tomu nedošlo, javí sa to tak, že v skutočnosti sťažovateľka nemá v tomto smere nijaký relevantný argument.

27. Kasačný súd opätovne zdôrazňuje zásadu *vigilantibus leges sunt scriptae*, pričom podotýka, že žalobný alebo sťažnostný bod je treba formulovať dostatočne presne a jasne, aby tak bolo možné na základe obsahu kasačnej sťažnosti posúdiť jeho relevanciu. V opačnom prípade nie je možné vyhovieť žalobnému/sťažnostnému návrhu len na základe vágneho tvrdenia, že skutkový stav mal byť správnym orgánom zistený alebo vyhodnotený inak. Nemožno totiž opomenúť, že žalovaný a prvostupňový orgán vychádzali z relevantných podkladov, ktoré si vyžiadali z daňovej správy. Z listiny, ktorá je obsiahnutá v administratívnom spise žalovaného, vyplýva, že ide o dátový súbor, ktorý sa týka sťažovateľky ako fyzickej osoby. Podľa kasačného súdu nie je síce možné vylúčiť, že pri takomto zisťovaní skutkových okolností môže dôjsť aj k nepresnosti, bez relevantných spochybňujúcich tvrdení a dôkazov, ktoré môže priniesť len sťažovateľka, je však treba predpokladať, že postup správneho orgánu a údaje, z ktorých vychádzal, sú správne. Preto na základe kasačného súdu známych okolností nemožno usudzovať, že by žalovaný v tomto prípade porušil ustanovenia § 195 a § 196 zákona o sociálnom poistení.

28. Sťažovateľka ďalej namietala, že jej krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Z obsahu kasačnej sťažnosti sa dá vyrozumieť, že v tomto zmysle poukazuje sťažovateľka na dva momenty. Nedoručenie vyjadrenia žalovaného, ktoré si sťažovateľka následne prevzala v tom istom mesiaci pri nahliadaní do spisu, nepochybne nedosahuje intenzitu porušenia práva na spravodlivý proces. Je pravda, že podľa § 103 ods. 1 S.s.p. ak sa konanie začalo, postupuje v ňom správny súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie rozhodnutá; podľa § 106 S.s.p. ak správny súd neurobí iné vhodné opatrenia alebo nerozhodne vo veci bez nariadenia pojednávania, zašle bezodkladne žalobcovi vyjadrenie žalovaného a ďalších účastníkov k žalobe. Avšak medzi dorúčením predmetného vyjadrenia súdu (06.05.2016) a nahliadnutím sťažovateľky do spisu (27.05.2016) uplynulo iba 21 dní, pričom pojednávanie bolo nariadené až na 13.09.2016, čo znamená, že sťažovateľka mala dostatočný čas na prípravu na pojednávanie aj na reakciu na vyjadrenie žalovaného. Preto kasačný súd tento sťažnostný bod považuje za nedôvodný a s ohľadom na uvedené ani nevidí hlbší zmysel úvah, či vôbec došlo k porušeniu povinnosti súdu konať bezodkladne.

29. Pokiaľ ide o druhý súvisiaci sťažnostný bod, čiže namietané nedostatočné odôvodnenie rozsudku, kasačný súd má za to, že odôvodnenie krajského súdu poskytuje dostatočnú odpoveď na nastolené otázky. Pritom kasačný súd zdôrazňuje, že aj z ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva právny záver, že súd nemusí dať detailné odpovede na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi

konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu by malo postačovať na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.

30. Sťažovateľka sa domáhala podrobnejšieho odôvodnenia, prečo krajský súd nepovažoval rozhodnutie žalovaného za diskriminačné. Podľa názoru kasačného súdu je z bodu 19 odôvodnenia rozsudku krajského súdu zrejme, že považoval u osoby sťažovateľky, ktorá bola zapísaná v zozname advokátov, skutkové okolnosti a právne postavenie za odlišné oproti konateľom s.r.o., ktorí však advokátmi neboli. Kasačný súd k tomu dodáva, že § 5 zákona o sociálnom poistení v relevantnom znení neupravoval právny status konateľov alebo spoločníkov s.r.o., ale definoval, kto je považovaný za SZČO, pričom výkladom dospel žalovaný aj krajský súd k tomu, že do tejto kategórie patrí aj sťažovateľka. Pri pozornejšom štúdiu argumentácie žalovaného aj krajského súdu je možné si povšimnúť, že pre posúdenie statusu osoby advokáta ako SZČO považovali za rozhodujúce to, či ide o osobu zapísanú v zozname advokátov. Skutočnosť, či je sťažovateľka spoločníčkou alebo konateľkou s.r.o., považovala vo svojej argumentácii za podstatné iba sťažovateľka.

31. Rovnako krajský súd zrozumiteľne vysvetlil, v čom vidí relevanciu predchádzajúceho rozhodnutia žalovaného o nezániku povinného poistenia a výsledku súvisiacich súdnych konaní. V týchto právnych konaniach sa právoplatným rozhodnutím vyriešila právna otázka, na ktorej odlišnom výklade postavila sťažovateľka ako na hlavnom argumente svoju žalobu. Krajský súd správne poukázal na to, že toto právoplatné rozhodnutie je treba rešpektovať a nepovažoval za správne formalisticky prihliadať na odlišnosť výrokov dvoch rozhodnutí, keď je zrejma ich súvislosť tak z hľadiska skutkových okolností, ako i riešenej právnej otázky.

32. Pre kasačný súd je celkom zrejme, ako a z akých dôvodov správny súd rozhodol; odôvodnenie jeho rozhodnutia má všetky náležitosti v zmysle § 139 S.s.p. Za procesnú vadu konania v zmysle § 440 písm. f) S.s.p. nemožno považovať to, že správny súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sťažovateľa.

33. Počas konania kasačný súd z jemu dostupných zdrojov nezistil a ani mu nebolo účastníkmi naznačené, resp. nedospel k záveru, že by sa vyskytli prekážky pre konanie z dôvodov neústavnosti alebo potreby výkladu komunitárneho práva aplikovaných právnych predpisov a súvisiacich právnych aktov orgánov Európskej únie, pre ktoré je potrebné konanie prerušiť, poprípade výskyt ustálenej judikatúry, od ktorej by sa tento rozsudok odkláňal.

34. Kasačný súd na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok žalobcu a stanoviska žalovaného, ako aj s prihliadnutím na závery obsiahnuté vo vyššie citovanej ustálenej judikatúre (čl. 1 ods. 1 ústavy), pri ktorých nezistil žiaden relevantný dôvod, aby sa od ich obsahu a vyslovených právnych názorov (viď účinky sledované v § 20, a contrario § 22 ods. 1 S.s.p. spolu s čl. 144 ods. 1 ústavy) s prihliadnutím na ústavný princíp právnej istoty odchyľil (napríklad zásadná zmena právneho prostredia, zistenie odlišného skutkového stavu alebo prijatie protichodného zjednocovacieho stanoviska v zmysle záverov judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v oblasti zjednocovania alebo zamedzovania vydávania protirečivých rozsudkov, najmä vec Zielinsky, Pradal a spol. v. Francúzska republika č. A- 24846/94, 34165/96 až 34173/96, poprípade vec Borovská a Forrai v. Slovenská republika č. A- 48554/10 z 25.11.2014), po oznámení termínu vyhlásenia rozsudku postupom podľa § 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

35. Kasačný súd v preskúmvanej veci v súlade s § 455 S.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by nariadenie pojednávania bolo potrebné.

36. O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol kasačný súd postupom v zmysle § 167 ods. 1 v spojení s § 467 ods. 1 S.s.p. na základe princípu úspešnosti sťažovateľky, ktorá bola v kasačnom konaní neúspešná, pričom na postup v zmysle § 168 S.s.p. kasačný súd nevidel dôvod.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok.